

Inspeksjonsrapport

2012.035.I.KLIF

Saint-Gobain Byggevarer AS Avd Leca
Rælingen
Årnesvegen 20
2008 Fjerdingby

Inspeksjon ved Saint-Gobain Byggevarer AS avd. Leca Rælingen

Dato for inspeksjonen: 13.12.2012
Rapportnummer: 2012.035.I.Klif
Saksnr.: 2011/538

Kontaktpersoner ved kontrollen:

Fra virksomheten:
Hilde Tellesbø
Knut Vaage

Fra Klima- og forurensningsdirektoratet:
Thor Jostein Dahlstrøm
Bent Bolstad

Resultater fra inspeksjonen

Denne rapporten omhandler avvik og anmerkninger som ble funnet under inspeksjonen hos Saint-Gobain byggevarer AS avd. Leca Rælingen (heretter kalt Saint-Gobain Rælingen) den 13. desember 2012. Rapporten er å anse som endelig dersom vi ikke får tilbakemelding om faktiske feil innen to uker etter at rapporten er mottatt.

Klima- og forurensningsdirektoratet gav to avvik under inspeksjonen.

Avvik:

- 1. Virksomhetens internkontroll med hensyn på ytre miljø er mangelfull**
- 2. Virksomhetens utslippskontroll til vann er mangelfull**

Saint-Gobain Rælingen må sende en skriftlig bekreftelse innen 15. mars 2013 på at avvikene er rettet. Oppfølgingen etter inspeksjonen er nærmere beskrevet på side 2.

Elektronisk godkjent dokument, uten underskrift.

03.01.2013 Thor Jostein Dahlstrøm
dato kontrollør

Klima- og forurensningsdirektoratet Einar Knutsen
seksjonssjef

1. Informasjon om virksomheten

Organisasjonsnr (underenhet): 973101943	Eies av: 940198178
Besøksadresse: Arnesvegen 80, 2008 Fjerdingsby	Telefon: +47 22 64 54 54
Bransjenr. (NACE-kode): 23.990 Produksjon av ikke-metallholdige mineralprodukter ikke nevnt annet sted	E-post: Hilde.tellesbø@weber-norge.no
Virksomheten er: Produsent av lettklinker (Leca) til bygg- og anleggsvirksomhet	

Kontrollert anlegg

Navn: Saint-Gobain Rælingen	Anleggsnr: 0228.0004.01
Kommune: Rælingen	Anleggsaktivitet: Mineralsk industri, untatt pukkverk
Fylke: Akershus	Risikoklasse: 2
Tillatelse gitt: 26.04.2011	Tillatelse sist oppdatert: 26.04.2011

2. Bakgrunn for inspeksjonen

Inspeksjonen ble gjennomført for å kontrollere om gjeldende krav fastsatt i eller i medhold av forurensningsloven og produktkontrollloven overholdes. Inspeksjonen er en del av Klifs risikobaserte industritilsyn for 2012.

Inspeksjonstema

- Deponi/uttaksområder
- Risikovurdering mhp. ytre miljø
- Utslippskontroll til vann
- måleprogram

Rapporten omhandler avvik og anmerkninger som ble påpekt under inspeksjonen og gir ingen fullstendig tilstandsvurdering av virksomhetens miljøarbeid eller miljøstatus.

Definisjoner

Avvik: Manglende etterlevelse av krav fastsatt i eller i medhold av lov.

Anmerkning: Et forhold som tilsynsetatene mener er nødvendig å påpeke for å ivareta ytre miljø, men som ikke omfattes av definisjonen for avvik.

3. Oppfølging etter inspeksjonen

Saint-Gobain Rælingen plikter snarest å rette opp de avvikene som er beskrevet i denne rapporten. For at Klima- og forurensningsdirektoratet skal kunne avslutte saken, må Saint-Gobain Rælingen innen 15. mars 2013 sende en skriftlig redegjørelse for hvordan avvikene er rettet.

Vi ber om at dere stiler svarbrevet eller e-post (postmottak@klif.no) til Klima- og forurensningsdirektoratet v/ Thor Jostein Dahlstrøm

4. Gebyr for virksomhet med tillatelse

Virksomheten skal betale gebyr for kontrollen (jf. forurensningsforskriften § 39-6). Saint-Gobain Rælingen er i tillatelsen plassert i risikoklasse 2. Dette betyr at dere skal betale kr. 15.000,- i gebyr for den gjennomførte inspeksjonen. Faktura ettersendes.

Klima- og forurensningsdirektoratet viser forøvrig til forurensningsforskriftens kapittel 39 om innkreving av gebyr til statskassen.

5. Offentlighet i forvaltningen

Denne rapporten vil være tilgjengelig for offentligheten via Klima- og forurensningsdirektoratets postjournal på www.klif.no (jf. offentleglova).

Kopi av rapporten sendes også til:

- Fylkesmannen i Oslo og Akershus
- Rælingen kommune

6. Avvik

Vi fant følgende avvik under inspeksjonen:

Avvik 1

Virksomhetens internkontroll med hensyn på ytre miljø er mangelfull

Avvik fra: Internkontrollforskriften § 5 2.ledd punkt 6 og 7, tillatelsen fra Klif punkt 9.2 *Prosessavfall*, -punkt 10.1 *Miljøriskovurdering*, -punkt 10.2 *Forebyggende tiltak* og -punkt 10.3 *Etablering av beredskap*

Kommentar:

Loggføring av deponert avfall

Ifølge tillatelsen fra Klif punkt 9.2 skal det føres loggbok over deponert avfall.

Under tilsynet kom det frem at virksomheten ikke loggfører deponert støv fra renseanlegget.

Interne rutiner

Under tilsynet kom det frem at virksomheten benytter et eksternt firma i arbeidet med uthenting og deponering av masser i leirefeltene. Saint-Gobain Rælingen har en avtale med det eksterne firmaet, men det er ikke etablerte rutiner for den daglige driften av leirefeltet nedfelt i internkontrollen.

Miljørisikoanalyse

Ifølge tillatelsen fra Klif punkt 10.1, samt internkontrollforskriften § 5 2. ledd punkt 6 plikter virksomheten å gjennomføre miljørisikovurdering av sin virksomhet. Miljørisikoanalysen skal dokumenteres og skal omfatte alle forhold av virksomheten som kan medføre akutt forurensing

med fare for helse- og/eller miljøskader. Ved endringer i virksomhetens produksjonsforhold skal miljørisikoanalysen oppdateres.

Virksomheten har en risikoanalyse datert 2009 utført av eksternt firma, Scandpower AS, og enkeltstående analyser utført av Saint-Gobain Rælingen. Miljørisikovurderingen inneholdt imidlertid ikke vurderinger av miljørisiko for utslipp til Nordre Øyeren naturreservat, selv om flere hendelser har markert en risiko for utslipp av leire og leca til vannet. Det vil også være relevant med miljørisikovurdering av deres utslipp av prosessvann med høy temperatur til Nordre Øyeren naturreservat.

Risikoanalysene utarbeidet av Saint-Gobain Rælingen, var generelt sett ikke fullstendige. Miljøkonsekvenser var ikke i stor nok grad vurdert, og det blir ikke vist til faglige konsekvensvurderinger som påvirkning og effekt på resipienten. Det vises ikke til hva som ligger bak vurderinger av sannsynlighet for at hendelser vil inntreffe. Risiko- og konsekvensreducerende tiltak, tiltaksplaner og kriterier for hva som ansees å være en akseptabel risiko er ikke systematisk inkludert i risikoanalysene.

Avvikshåndtering

Ifølge tillatelsen fra Klif punkt 10.2, –punkt 10.3 internkontrollforskriften § 5 2.ledd punkt 7 skal virksomheten iverksette rutiner for å avdekke, rette opp og forebygge overtredelser av krav fastsatt i eller i medhold av helse-, miljø og sikkerhetslovgivning

Virksomhetens avvikshåndtering var ikke fullstendig. Blant annet hadde et stort område med deponert leire fra Saint-Gobain Rælingen sklidd ut og ned mot kanten av Nordre Øyeren naturreservat i april 2012. Virksomheten hadde leid inn et eksternt firma som utredet årsaken til hendelsen, men Saint-Gobain Rælingen kunne ikke vise til dokumentert avvikshåndtering av skredet.

Virksomheten kunne ikke vise til en systematisk dokument sammenheng mellom deres avvikssystem og deres miljørisikovurderinger. For eksempel ble det fremvist avviksmelding for utskylning av leca til vann ved et stort regnskyll, men virksomheten kunne ikke vise til at avviksmeldingen hadde blitt videreført til en risikoanalyse.

Manglende samsvar mellom avviksregistrering og faktiske vurderinger

Eksempelet med utskylt leca på grunn av sterk nedbør demonstrerte også lite sammenheng mellom tiltakene foreslått i avvikshåndteringen, og de faktiske vurderingene. Avviksmeldingen foreslo tiltak som forbedrede inspeksjonsrutiner. Virksomheten uttalte under tilsynet at hendelsene ofte inntraff i perioder med lav bemanning slik at det også var behov for økt kapasitet mot avrenning på området. Både tiltakene fra avviksmeldingen og de faktiske vurderingene var imidlertid innført.

Avvik 2

Virksomhetens utslippskontroll til vann er mangelfull

Avvik fra:

Tillatelse til virksomhet fra Klif punkt 2.1 *overholdelse av grenseverdier*, -punkt 3.1 *Utslippsbegrensninger*, -punkt 11.1 *Måling og beregning av utslipp*, Klif sitt brev om endrede krav til utslippskontroll av 10. desember 2012, og internkontrollforskriften § 5 2. ledd punkt 7

Kommentar:

Utslipp til vann

Ifølge tillatelsen fra Klif punkt 2.2 skal alle grenseverdier overholdes innenfor de fastsatte midlingstidene. Utslippsgrensen for suspendert stoff har utslippsgrense gitt i kg/uke, og skal måles månedlig (jf. tillatelsens punkt 3.1).

Virksomheten har hatt flere overutslipp i forbindelse med suspendert stoff (jf. bedriftens egenkontrollrapport fra 2011, med oppfølging). Det kom frem under tilsynet at de ikke vurderer og følger opp disse målingene løpende igjennom året. De vil da ikke ha mulighet til å avdekke overutslipp når de foregår.

Kvalitetssikring av utslippskontroll

Ifølge internkontrollforskriften § 5 2. ledd punkt 7 skal virksomheten blant annet avdekke og forebygge overtredelser av krav fastsatt i eller i medhold av helse-, miljø og sikkerhetslovgivningen. Virksomheten skal også søke å redusere usikkerheten i målingene sine mest mulig (jf. tillatelsen fra Klif punkt 11.1).

Vannmengdemålere og målere for suspendert stoff kalibreres ikke, og virksomheten har ingen dokumentasjon på at målere benyttet av eksternt innleide måletjenester rengjøres, vedlikeholdes og kalibreres i den grad det er behov for dette. Virksomhetens egne målinger, som utføres kontinuerlig, sammenliknes ikke med eksterne målinger, og er derfor ikke kvalitetskontrollert.

Måleprogram

Ifølge Klif sine endrede krav til utslippskontroll av 10. desember 2010, som gjelder fra 1. januar 2012 skal måleprogrammet inneholde begrunnet valg av prøvetakingsfrekvenser som sikrer at standardavviket blir tilstrekkelig lavt, slik at prøvene blir representative, vurderinger av usikkerhetsbidragene ved de forskjellige trinnene i målingene, og velge løsninger som reduserer den totale usikkerheten. Ifølge tillatelsen fra Klif punkt 11.1 skal virksomheten gjennomføre målinger og beregninger av blant annet utslipp til luft og vann. Dette skal sikre og dokumentere at gjeldende krav i tillatelsen (jf. Punkt 2.1) og i relevante forskrifter overholdes. Målingene omfatter prøvetaking, analyse og/eller beregning.

Saint-Gobain Rælingen kan ikke dokumentere usikkerhetsvurderinger eller begrunnede valg av prøvetakingsfrekvenser på sine utslipp til vann, for å sikre at deres prøver blir representative for deres faktiske utslipp.

Måleprogrammet mangler dokumenterte rutiner som sikrer at alt måleutstyr benyttet i tilstrekkelig grad rengjøres, vedlikeholdes og kalibreres.

7. Andre forhold

Under befaring av området kom det frem at virksomheten har etablert oppsamlingsdammer for vann fra avrenning av ovenforliggende områder. Det er også planlagt slike oppsamlingsdammer i virksomhetens leirefelt. Vann fra disse oppsamlingsdammene blir ledet ut i Øyeren via andre utslippspunkt enn sedimenteringsbassenget og blir derfor ikke fanget opp av måleprogrammet, men Klif vil vurdere disse forholdene ved revidering av tillatelsen i 2013.

8. Dokumentunderlag

Dokumentunderlaget for inspeksjonen var:

- Lov om vern mot forurensninger og om avfall (forurensningsloven) med underliggende forskrifter
- korrespondanse mellom virksomheten og Klima- og forurensningsdirektoratet
- virksomhetens egen dokumentasjon knyttet til den daglige driften og til forhold av betydning for helse/miljø/sikkerhet
- tillatelse til virksomhet etter forurensningsloven fra Klima- og forurensningsdirektoratet